

ניצוצות הקרב על ה"אוסקר" לפני החלוקה

ג'ורג' סי. סקוט הוא שחקן אמריקאי מפורסם, המסרב בעקשנות לצעוד בתלם. אם כי אינו יכול להחשב עוד למורד צעיר, הוא מצפצף על המימסד ההוליוודי כמעט כמו אנשי המחחרת בניו יורק. כך למשל, כאשר הוחלט להעניק לו את פרס האוסקר כשחקן המיטב של השנה ב-1962, עבור הופעתו באדי פלסון, הודיע סקוט שלא יר פיע לקבל את הפרס, ולא זו בלבד, אלא שהיה מעדיף כי ינתן לאחר, משום שה" אוסקר אינו מהדה לגביו כל קנה מידה.

נשיא האקדמיה לאמנות הקולנוע (מחלקת הפרסים), השיב לו אז, כי הוא רשאי לא לקחת את הפרס, אבל הוא יישאר רכוש, מאחר וזהו ביטוי להערכת חברי' למקצוע, בין אם תרצה בכך או לאו. השנה, חוזרת הפרשה על עצמה. סקוט הוא אחת מחמשת המועמדים לפרס השחקן הטוב ביותר עבור פאטון, אולם כשאך פורסמה הרשימה, הודיע כי הוא מוציא את עצמו מן התחרות, וביקש שיצמידו מישהו אחר במקומו. "אין בפרס זה כדי להביא לי כל כבוד נוסף", הוא טען.

דג'יאל טראדאש, תסריטאי מפורסם (מענתה ועד עולם), המשמש עתה כנשיא האקדמיה, השיב לו: "אנו לא נסיר מועמדותך, משום שיהיה בכך עלבון לכל שאר חבריך למקצוע, ולכל שאר המועמדים." לעיתונאים הסביר טראדאש, שאם סקוט אינו רוצה להיות מעורב בכל הפרשה, כפי שהוא טר ען, הרי גם לא יעורב בכך. הופעתו בסרט פאטון היא הקובעת, והוא ימשיך להיות מועמד. והסוף יהיה שקסוט עוד יזכה בפרס, למרות רצונו.

קונרי חוזר להיות בונד

אומנם, הוא טען בדומה כי התפקיד משעמם אותו עד מוות, ולא יסכים לגלם אותו עוד, אבל עתה מסתבר כי שון קונרי ככל זאת יופיע בסרט ההרפתקאות הבא של ג'יימס בונד, יחלומים הם לנצח.

הסיבה: המפיקים הבטיחו לו 12,5 אחוז מהכנסות הסרט, עם מקדמה קטנה של מיליון דולר על כך. אם לשפוט לפי הכנסות סרטיו הקודמים בתפקיד זה (שהצלחו הרבה יותר מבשרות הוד מלכותה, בו לא השתתף) תהיה הכנסתו הכוללת כשני מיליון דולר.

אלא שקונרי הוא איש המאמין בעקרונות. על החוויה הוא חתם משום שהוא מבטיח לו אפשרות לביים כמה סרטים בעצמו, ואילו את הכנסות הסרט הוא מקדיש, כולן, לקרן חינוך סקוטית מיוחדת.

תריד

תליאביב

*** המעגל האדום (פאר, צרפת) — מעשיית שוד משמשת אמתלה לבמאי ז'אן-פייר מלוויל להזגים את דעתו על עולם הפשע, שוטרים מוד גנבים. לידעתו אלה אינם אלא שני צדדים של אותה מטבע — המשטרה נוקטת בשיטות שפלות בדיוק כמו הפושעים, ומי שנגור עליו ל מות בסוף הדרך יפגוש שני גורלו. זה גם תרגום קולנועי למפת בצילום, במשחק ו בתכנון כל תנועה.

* * * קנאה איטלקית (סטודיו, איטליה) — המשולש הנחצי — הפעם מוכרת פרטים, אופה ובואי — עם הרבה תבלינים איטלקיים ומשחק מברר של מוניקה ויטי, ואנושי של מארצ'לו מאסטרויאני.

* * * התרנגול (מוג'רבי, ישראל) — מסע מישגלים מן העתלה לחיפה ובחוד, בה, בקומדיית-מין מבררת ברוב חלקיה (לגבי אלה האוהבים "הומור צברי") עם טר פול בדמות המתרגול קוטל הנשים.

* * * מולדת הכביש (הוד, ישראל) — נסיון של מנתם גולן וגילה אלמגור (שהיא שותפה גם בתסריט) לעמוד על גורלה של יצאנית ישראלית, עולה על כמה שרטונים בגלל הגומות בבימיו.

ירושלים

*** הם יורים גם במוסים

נורים עליך, שנושן

טורה טורה טורה (תל-אביב, תל-אביב; ארצות-הברית) — סרט זה, אשר נקרא בתרגום מיפאנית "נמר, נמר, נמר" (קריאה שהודיעה על הצלחת ההתקפה היפאנית על נמל-הפנינים) מהווה תמצית של כל המעלות והחסרונות האופייניים היום להוליווד.

מצד אחד, זהו סרט רחב-מימדים, המשחרר בשיטתיות רבה את כל המאורעות אשר קדמו להצטרפות ארצות-הברית למלחמת-העולם השנייה, האמצעים הטכניים בו מר-היביעין, וחצי השעה האחרונה, בה מתוארת התקפת האוויר היפאנית על נמל-הפנינים, שייכת בוודאי לסידרת הסצנות המלחמתיות הנרשימות ביותר שצולמו אי-פעם. מצד שני, כמו בכל מיקרה בו מנסים, במיסוגרת עלילתית מצומצמת, להביא פרשה פוליטית מסובכת, שהתגוללה במשך זמן ארוך למדי, יש כאן הרבה השמטות, הרבה דברים החולפים במהירות רבה מדי (למשל, אותה חוות-דעת, הטוענת כי רוובלס רצה בהתקפה היפאנית כדי שתהיה לו אמתלה נוחה להצטרף למלחמה נגד היטלר) והרבה מאוד דמויות שישטחיות, המדברות במשפטים בומבסטיים ונראות כמלאות-הכרה בתפקיד ההיסטורי שלהן. כדי להמתיק את הגלולה האמריקאית, שמים המפיקים בפי היפאנים (אשר הפיקו את הצד שלהם בסיפור, ושיל-

איך לא לשחק אסירים

איש מושחת היה (אסתר, תל-אביב; ארצות-הברית) — סיפק קומדיה, ספק מערבון, ספק סרטי-פעולה; זהו סרט סאטירי מפוכח, שנעשה על-ידי אחד הבמאים המוכשרים ביותר של הוליווד, היהודי ג'ו נאנקיביץ'.

שני הגיבורים בסרט הם בן-בליעל מקסים (קירק דאגלס) השודד הצני מיליון דולר, נתפס בבית-בושת ונשלח לכלא, ושריף בעל דעות מתקדמות (הנרי פונדה), המתמנה למפקד הכלא, והמנסה לשקם את האסירים ברכים מודרניות. שני אלה חייבים, כמובן, להתנגש בין כותלי הכלא, ותוצאות התנגשות זו מראות על יתרון ברור לטובת הנבל: שעה שהשריף אינו מצליח לשכנע איש מן האסירים בכנות כוונותיו, מוביל בן-הבליעל החייכן את חבריו במלאכת בניית חדר-האוכל, ממריץ אותם לצייף לפי מיצוות ה"מפקד, ומצליח אפילו להכניס אותם לתוך המים, כדי שירחצו את גופם. כל זאת, כמובן, כשמחשבת הבריחה מן הכלא היא תמיד המטרה הסופית.

הסרט כולו הוא מברר, קליל וסרקסטי, אולם יש בו, מאחורי החיצוניות המשעשעת, גם מוסר-השכל. כי את כשלוננו של השריף המתקדם, שאינו מגיע אף פעם לידי

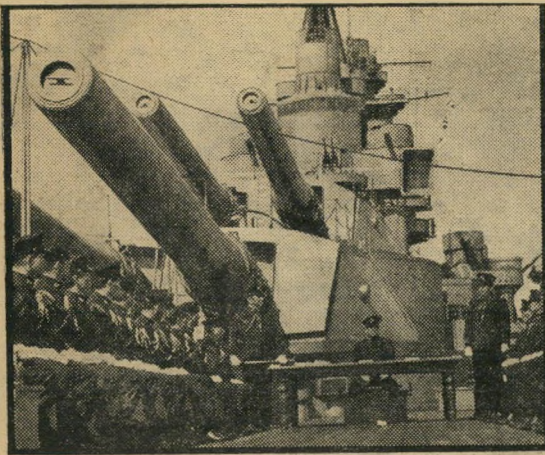
כמה טוב להיות שחור

הלילה בו זרחה השמש (אופיר, תל-אביב; ארצות-הברית) — מה קורה לאדם ההולך לישון לבן והמתעורר בבוקר כושף? מצב זה, שהוא בעצם עצוב מאוד, משמש נושא לקומדיה חדשה הממשיכה, במסורת "הבלשים מגיעים להארלם", לתאר את בעיית ההפליה הגזעית, כפי שהכושפים רואים אותה.

הבמאי מלווין ואן-פבלס משתמש בסיגנון סארקסטי, כדי להראות כיצד אדם לבן ובלתי-נסבל באופיו, הוא טיפוס רצוי ולגיטימי בהחלט בחברה שעה שאותו אדם, כאשר עורו משחים, אבל התנהגותו משתפרת לאין ערוך, הופך לבלתי-רצוי, סכנה לשם הטוב של הסביבה בה הוא חי, חשוד נצחי בעיני המשטרה, וברש מפוקפק בעיני אנשים לבנים וכושפים גם יחד. הוא נעזב על-ידי אשתו, בעלת הדעות המתקדמות ("אבל עד גבול מסויים", היא מציינת) וילדיו, ונותר לבדו בהכרה ש"היופי מעמיק כצבע העור." אם רעיון שנינו הצבע אינו מקורי לגמרי, הוא יכול לספק חומר נרחב לסאטירה. אולם רוב התופעות עליהן מתעכב ואן-פבלס הן שטחיות למדי, ובסופו של דבר הוא אינו מוצא סיום נאות לסיפורו, מסתפק במסקנה הישנה: "השלם עם העובדות."

ג'יג יאנג, סוניה יורק ורד באטנס. חרחה — סיפור תחרות ריקוד מאראתונות בשנות השלושים, מכליל בתוכו את כל מה שנראה בעיני הבמאי, סינטי פולאק סגום באורח החיים האמריקאי, או והיום. מישחק מרשים של ג'יין פונדוה,

היפאנים: כמו במזרח התיכון

בו אותו בצורה משכנעת מאוד, בצד הצד האמריקאי) כמה מחמאות לענק הנרדס, אמריקה, ועל הסכנה שביקיצתו. לכל מי שמתעניין בתולדות מלחמת-העולם השנייה, ולכל אוהבי סרטי-מלחמה.

פונדה ודאגלס: אפילו להתרחץ

שפה משותפת עם אסיריו, אפשר, לפי דעתו של מאנקיביץ' להסביר רק בדרך אחת: כל עוד מתנהלים בתי-הכלא לפי עקרונות ודפוסים נוקשים, לא יוכל להושיע אפילו האיש המתקדם ביותר. את זאת גילו כבר גם בישראל.

קאמברידג': מי אמר שהוא לבן?

אם, בסך הכל, הסרט הוא מעל לממוצע, הרי זה הודות לנושא האקטואלי, ולמישחקו המבריק של גודפרי קאמברידג', אחד משחקני הקולנוע המוכשרים ביותר של אמריקה, מכל צבע שהוא.

ארצות-הברית) — עולמם של "ההיפס" ודרך תייהם, תוארו בשיר, והנושא את שם הסרט, על-ידי ארלו גאתרי באהדה רבה, או למ זוכים במבט ביקורתי יותר דרך משקפיו המבוגרים של הבמאי ארתור פן.